

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 15.9.2010
KOM(2010) 477 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Nuoret liikkeellä
**Aloite nuorten potentiaalin vapauttamiseksi tavoitteena älykäs, kestävä ja osallistava
kasvu Euroopan unionissa**

{SEK(2010) 1047}

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Nuoret liikkeellä

**Aloite nuorten potentiaalin vapauttamiseksi tavoitteena älykäs, kestävä ja osallistava
kasvu Euroopan unionissa**

1. JOHDANTO

Eurooppa 2020 -strategian kunnianhimoisena tavoitteena on älykäs, osallistava ja kestävä kasvu, jonka saavuttamisessa nuorilla on keskeinen asema. Laadukas yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, nuorten menestyksellä integroituminen työmarkkinoille ja nuorten liikkuvuuden lisääminen ovat avaintekijöitä sille, että pystytään **vapauttamaan nuorten potentiaali** ja saavuttamaan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet.

Euroopan tuleva vauraus lepää nuorten harteilla. EU:ssa on nuoria lähes 100 miljoonaa, mikä on viidesosa koko väestöstä¹. Vaikka nyky-Eurooppa tarjoaa nuorille aivan uudenlaisia mahdollisuuksia, koulutusjärjestelmät ja pääsy työmarkkinoille asettavat heille haasteita, joita talouskriisi on entisestään kasvattanut. **Nuorisotyöttömyys on aivan liian korkea**, melkein 21 prosenttia². **Jotta 20–64-vuotiaita koskeva 75 prosentin työllisyystavoite voitaisiin saavuttaa**, nuorten siirtymistä työmarkkinoille on helpotettava radikaalein parannuksin.

Arvioidaan, että vuonna 2020 työpaikoista 35 prosentissa tarvitaan korkeaa pätevyystasoa ja siihen yhdistyvä kyky mukautua ja innovoida, kun vastaava luku nyt on 29 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että **korkeaa pätevyystasoa edellyttäviä työpaikkoja on 15 miljoonaa enemmän** kuin nykyään³. Tietoteknisiä taitoja edellyttävien työpaikkojen määrä kasvaa jatkuvasti, mutta EU:n taloudella on pulaa pätevistä tietotekniikan ammattilaisista⁴. Korkea-asteen koulutuksen suorittaneita on EU:ssa alle kolmasosa väestöstä (31,1 %⁵), mikä on vähemmän kuin Yhdysvalloissa (40 %) ja Japanissa (50 %). EU:ssa tutkijoiden osuus työvoimasta on pienempi kuin sen kilpailijoilla⁶. Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä **vähintään 40 prosentilla 30–34-vuotiaista on korkea-asteen tai vastaava koulutus**.

Liian moni nuori lopettaa koulukäynnin varhain, mikä lisää riskiä päätyä työttömäksi tai jäädä aktiivisen toiminnan ulkopuolelle ja elämään köyhyydessä sekä aiheuttamaan yhteiskunnalle suuria taloudellisia ja sosiaalisia kustannuksia. Nykyisin EU:n 18–24-vuotiaista 14,4 prosentilla on ylempää keskiasteen koulutusta alempi koulutus eivätkä he ole myöskään mukana muussa koulutuksessa⁷. EU:n tavoitteena on **laskea koulunkäynnin varhainen keskeyttämisaste** 10 prosenttiin. Euroopan on myös panostettava **luku- ja kirjoitustaidon**

¹ Eurostat, 2009, 15–30-vuotiaat.

² Eurostat, kesäkuu 2010, alle 25-vuotiaat.

³ Cedefopin ennuste.

⁴ *eSkills Monitor study*, Euroopan komissio, 2009.

⁵ Eurostat, 2008, 30–34-vuotiaat.

⁶ *MORE study*, Euroopan komissio, 2010.

⁷ Eurostat, 2009.

parantamiseen – lukutaito on puutteellinen 24,1 prosentilla 15-vuotiaista, ja tämä luku on kasvanut viime vuosina⁸.

Monilla jäsenvaltioilla on vielä edessään elinikäistä oppimista koskevien kansallisten strategioiden toteutus, jonka yhteydessä olisi kehiteltävä nykyistä **joustavampia oppimispolkuja** helpottamaan siirtymistä koulutustasolta toiselle ja houkuttelemaan oppijoita tavanomaisen järjestelmän ulkopuolelta.

1.1. Aloitteen painopiste

”Nuoret liikkeellä” on EU:n lippulaiva-aloite, jonka avulla se pyrkii auttamaan nuoria selviytymään haasteista ja menestymään osaamistaloudessa. Kyseessä on **kehysohjelma, jossa esitellään uusia avaintoimia ja tehostetaan entisiä sekä varmistetaan, että myös muita toimenpiteitä toteutetaan** sekä EU:n tasolla että kansallisesti, toissijaisuusperiaatetta noudattaen. Myös ehdokasmailla olisi oltava mahdollisuus käyttää hyväkseen tätä aloitetta, soveltuvien mekanismien kautta. Aloitteeseen osoitetaan varoja koulutusta, nuorisoa ja oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevista EU:n ohjelmista sekä rakennerahastoista. Kaikkia nykyisiä ohjelmia on aikomus tarkastella uudelleen, jotta Nuoret liikkeellä -aloitetta voitaisiin tukea yhtenäisemmällä tavalla seuraavan rahoituskehityksen yhteydessä. Synergian luomiseksi Nuoret liikkeellä -ohjelma toteutetaan tiiviissä yhteydessä Eurooppa 2020 -strategian lippulaiva-aloitteen ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” kanssa.

”Nuoret liikkeellä” jakautuu neljään pääasialliseen toimintalinjaan:

- Älykäs ja osallistava kasvu kytkeytyy läheisesti **elinikäisen oppimisen** järjestelmän eri vaiheissa toteutettaviin toimiin, joiden tavoitteena ovat työmarkkinoiden tarpeita vastaavat avaintaidot ja laadukkaat oppimistulokset. Euroopan on lisättävä ja laajennettava nuorille tarjottavia oppimismahdollisuuksia kokonaisuudessaan ja tuettava myös taitojen hankkimista epävirallisen koulutuksen kautta. Nuoret liikkeellä -aloite tukee kyseisiä toimia keinoinaan muun muassa ehdotus **neuvoston suositukseksi**, jolla jäsenvaltioita kannustetaan **puuttumaan korkeaan koulunkäynnin keskeyttämisasteeseen, Euroopan vapaaehtoistyön teemavuosi 2011** sekä **neuvoston suositus epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validoinnista**. Komissio edistää myös **oppisopimuskoulutuksen tyyppistä ammattikoulutusta** sekä **korkealuokkaisia harjoittelumahdollisuuksia**, joiden kautta saadaan oppimiskokemuksia työpaikoilla ja luodaan yhteyksiä työmarkkinoihin.
- Euroopan on lisättävä **korkea-asteen tai vastaavaan koulutukseen** osallistuvien nuorten osuutta, jotta se voisi pysyä kilpailijoidensa tasolla osaamisyhteiskunnassa ja pystyisi lisäämään innovointia. Sen on myös tehtävä eurooppalainen korkea-asteen koulutus nykyistä houkuttelevammaksi ja avoimemmaksi muulle maailmalle ja globalisaation haasteille erityisesti edistämällä opiskelijoiden ja tutkijoiden liikkuvuutta. ”Nuoret liikkeellä” pyrkii parantamaan korkea-asteen koulutuksen tasoa, houkuttelevuutta ja reagointiherkkyyttä ja lisäämään määrällisesti ja laadullisesti liikkuvuutta ja työllistyvyyttä muun muassa ehdotuksella **korkea-asteen koulutuksen uudistamista ja nykyaikaistamista koskevasta uudesta ohjelmasta**, johon sisältyy aloite **yliopistojen suoriutumista koskevasta vertailuanalyysistä** ja **EU:n uusi kansainvälinen strategia** eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen houkuttelevuuden lisäämiseksi ja akateemisen yhteistyön ja vaihdon edistämiseksi eri kumppanien kanssa maailmanlaajuisesti.

⁸ OECD PISA, 2006.

- Tarkoitus on tarkastella uudelleen ohjelmien ja aloitteiden kautta kanavoitua oppimiseen liittyvään **liikkuvuuteen** osoitettua EU:n tukea, lisätä sitä ja kytkeä se yhteen kansallisten ja alueellisten resurssien kanssa. Kansainvälistä ulottuvuutta voimistetaan. ”Nuoret liikkeellä” tukee ajatusta, että vuoteen 2020 mennessä kaikilla eurooppalaisilla nuorilla olisi oltava mahdollisuus viettää osa opiskeluaikastaan ulkomailla, mikä voi tarkoittaa myös työharjoittelua. Nuoret liikkeellä -toimintakokonaisuuden osana ehdotetaan, että **liikkuvuuden esteiden poistamisesta annetaan neuvoston suositus**, ja sen ohella esitetään ”**liikkuvuuden tulostaulu**”, jolla mitattaisiin jäsenvaltioiden edistymistä asiassa. Tarkoitus on perustaa **Nuoret liikkeellä -verkkosivusto**, jolla olisi saatavilla tietoa liikkuvuutta ja oppimista koskevista mahdollisuuksista EU:ssa⁹. Komissio aikoo myös tehdä ehdotuksen liikkuvuutta helpottavasta **Nuoret liikkeellä -kortista**. Uudella EU:n sisäisellä **Eka Eures-työpaikka** -aloitteella tuetaan nuoria löytämään työmahdollisuuksia ja hankkimaan työpaikka ulkomailta sekä kannustetaan työnantajia luomaan työtilaisuuksia nuorille liikkuville työntekijöille. Komissio pohtii, olisiko Erasmus nuorille yrittäjille -valmistelutoimi syytä muuttaa ohjelmaksi, jotta sillä voitaisiin paremmin edistää yrittäjien liikkuvuutta.
- Euroopan on pikimmiten parannettava **nuorten työllisyystilannetta**. ”Nuoret liikkeellä” esittelee toimintapolitiikan painopisteitä kehykseksi kansallisille ja EU-tason toimille, joilla pyritään vähentämään nuorten työttömyyttä helpottamalla siirtymistä koulusta työelämään ja vähentämällä työmarkkinoiden segmentoitumista. Erityistä huomiota kiinnitetään **julkisten työvoimapalvelujen** rooliin, ja lisäksi tuetaan EU:n **nuorisotakuun** perustamista sen varmistamiseksi, että kaikilla nuorilla olisi työpaikka, opiskelupaikka tai aktivointitoimenpiteillä perustettu paikka, perustetaan **eurooppalainen avointen työpaikkojen seurantaväline** sekä **tuetaan nuoria yrittäjiä**.

2. NYKYAIKAISTEN KOULUTUSJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMINEN KESKEISTEN KOMPETENSSIEN JA HUIPPUOSAAMISEN AIKAANSAAMISEKSI

Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, elinikäisen oppimisen ja taitojen kehittämisen laadukkuuden varmistamiseksi **koulutukseen on panostettava nykyistä kohdennetummalla ja jatkuvalla tavalla ja koulutusinvestointeja on lisättävä**. Komissio kannustaa jäsenvaltioita vakiinnuttamaan investointinsa ja tarvittaessa laajentamaan niitä ja samalla pyrkimään siihen, että julkisille varoille saadaan paras mahdollinen tuotto. Nykytilanteessa, jossa julkisiin varoihin kohdistuu suuri paine, on myös tärkeää käyttää monia erilaisia rahoituslähteitä.

Koulunkäynnin keskeyttämisasteen alentamiseksi 10 prosenttiin, kuten Eurooppa 2020 -strategiassa on sovittu, olisi jo varhaisessa vaiheessa toteutettava toimia painottuen ennaltaehkäisyyn ja kohdentaen toimet erityisesti oppilaisiin, joilla on todettu suuri keskeyttämisriski. Komissio aikoo tehdä ehdotuksen **neuvoston suositukseksi koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseksi toteutettavien jäsenvaltioiden toimenpiteiden tukemisesta**. Komissio aikoo myös **perustaa korkean tason asiantuntijaryhmän laatimaan suosituksia luku- ja kirjoitustaidon parantamisesta** sekä antaa **varhaiskasvatuksen parantamista käsittelevän tiedonannon**.

⁹ Sivusto olisi yhteydessä oppimismahdollisuuksia käsittelevään Ploteus-portaaliin. Komissio on myös julkaissut Sinun Eurooppasi -portaalissa ”Koulutus ja nuorisotakuu” -osaston, jossa annetaan tietoja Euroopan opiskelijoiden ja nuorten oikeuksista ja heille tarjolla olevista mahdollisuuksista.

Nuoret joutuvat valitsemaan yhä laajenevasta koulutustarjonnasta. Heille on taattava mahdollisuudet tehdä tietoon perustuvia päätöksiä. Heidän on saatava **tietoa yleissivistävistä ja ammatillisista koulutuspoluista**, mukaan luettuna selkeä kuva työmahdollisuuksista, jotta he voisivat suunnitella urakehitystään. **Uraohjauspalveluja ja ammatilliseen suuntautumiseen liittyvää neuvontaa** on kehitettävä edelleen työvoimahallinnon vahvalla myötävaikutuksella, ja samalla on toteutettava toimia paremman kuvan antamiseksi työllistämispotentiaalia omaavista eri aloista ja ammateista.

Korkeatasoista oppimista ja opetusta olisi edistettävä koulutusjärjestelmän kaikilla tasoilla. **Osaamistalouden ja -yhteiskunnan kannalta keskeiset taidot** kuten oppimistaidot, viestintä vierailta kielillä, yrittäjätaidot sekä kyky hyödyntää täysimääräisesti tieto- ja viestintätekniikan tarjoamia mahdollisuuksia, tietotekniset taidot ja laskutaito¹⁰, ovat nyt tärkeämpiä kuin koskaan¹¹. Komission on tarkoitus antaa vuonna 2011 **elinikäistä oppimista tukevia taitoja käsittelevä tiedonanto**, johon sisältyy ehdotuksia yhteisen kielen kehittämiseksi koulutusalan ja työelämän välille¹².

Pätevyyksien kysyntä kasvaa kaiken aikaa, myös vähän ammattitaitoa vaativissa ammateissa. Ennusteiden mukaan noin 50 prosentissa kaikista työpaikoista tarvitaan vuonna 2020 edelleen **ammatillisella koulutuksella** hankittavaa keskiasteen pätevyyttä. Komissio on korostanut ammatillista koulutusta koskevasta eurooppalaisesta yhteistyöstä vuonna 2010 antamassaan tiedonannossa¹³, että ala tarvitsee uudistumista. Ensisijaisena tavoitteena on muun muassa varmistaa, että väylät ja siirtyminen ammatillisen koulutuksen ja korkea-asteen koulutuksen välillä helpottuvat. Tähän päästään esimerkiksi kehittämällä kansalliset tutkintojen viitekehukset ja pitämällä yllä tiiviitä yhteistyösuhteita yritysmaailmaan.

Varhaiset työpaikkakokemukset ovat hyvin tärkeitä, jotta nuoret voisivat kehittää taitoja ja hankkia pätevyyttä työelämää varten¹⁴. Oppiminen työpaikalla **oppisopimuskoulutuksen tyyppisen koulutuksen** kautta on tehokas tapa liittää nuoria asteittain työmarkkinoihin. Tämän tyyppisen koulutuksen tarjonta ja laatu vaihtelevat suuresti eri jäsenvaltioiden välillä. Joissakin maissa on hiljattain alettu perustaa tällaisia oppisopimuskoulutusohjelmia. **Työmarkkinaosapuolten** osallistuminen ohjelmien suunnitteluun, organisointiin, toteutukseen ja rahoitukseen on tärkeää, jotta ohjelmat olisivat tehokkaita ja vastaisivat työmarkkinoiden tarpeita. Näitä toimia olisi jatkettava ammatillisten koulutuspolkujen osaamisperustan kasvattamiseksi, ja tavoitteena on, että **vuoden 2012 loppuun mennessä Euroopassa vähintään 5 miljoonaa nuorta** voisi aloittaa oppisopimuskoulutuksen (nykyisin heitä arvioidaan olevan 4,2 miljoonaa¹⁵).

Ensimmäisen työkokemuksen hankkiminen **harjoittelun** muodossa on saanut viime vuosina lisää merkitystä nuorten keskuudessa, ja se luo heille mahdollisuuksia mukautua työmarkkinoiden tarpeisiin. Joissakin jäsenvaltioissa on perustettu erityisiä

¹⁰ Komissio aikoo perustaa vuonna 2010 jäsenvaltioiden poliitikoista ja asiantuntijoista muodostuvan työryhmän selvittämään syitä koululaisten huonoon menestykseen matematiikassa (laskutaito mukaan luettuna) ja luonnontieteissä.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus, annettu 18. joulukuuta 2006, EUVL L 394, 30.12.2006.

¹² Eurooppalainen taito-, osaamis- ja ammattiluokittelu (*European Skills, Competences and Occupations framework*, ESCO).

¹³ KOM(2010) 296 lopullinen.

¹⁴ Ks. Euroopan parlamentin valiokunta-aloitteinen mietintö *nuorten työmarkkinoille pääsyn edistämisestä sekä harjoittelijoiden, työharjoittelun ja oppisopimuskoulutuksen aseman vahvistamisesta*, esittelijä Emilie Turunen, kesäkuu 2010.

¹⁵ Oppisopimusoppilaiden liikkuvuutta käsittelevän työryhmän raportti, helmikuu 2010 (Euroopan komissio).

työharjoitteluohjelmia, kun nuorten työmahdollisuudet ovat vähentyneet. Näiden ohjelmien olisi oltava kaikille avoimia ja laadukkaita, ja niillä olisi oltava selkeät oppimistavoitteet. Niillä ei pitäisi korvata tavanomaisia työpaikkoja tai koeaikoja.

Työttömyys on yhä suurempi huolenaihe eri koulutusasteiden tutkintojen suorittaneiden keskuudessa. Eurooppalaiset järjestelmät ovat reagoineet hitaasti osaamisyhteiskunnan vaatimuksiin, eivätkä ne ole mukauttaneet opetussuunnitelmia ja -ohjelmia työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin. Komission on tarkoitus tehdä ehdotus **työllistyvyyttä koskevasta EU:n vertailuarvosta** vastauksena neuvoston toukokuussa 2009 esittämään pyyntöön.

Nuoret liikkeellä -aloitteen tavoitteena on myös tarjota oppimismahdollisuuksia heikossa asemassa tai syrjäytymisvaarassa oleville nuorille ammatillisten näköalojen laajentamiseksi ja elämänlaadun parantamiseksi. Näiden nuorten odotetaan hyötyvän erityisesti **epäviralliseen oppimiseen ja arkioppimiseen** liittyvien mahdollisuuksien lisääntymisestä sekä määräyksistä, jotka edistävät tällaisen oppimisen tunnustamista ja validointia kansallisissa tutkintojen viitekehyksissä. Näin nämä nuoret voivat saada uusia mahdollisuuksia lisäkouluttautumiseen. Komissio ehdottaa **neuvoston suosituksen antamista** tämältyyppisen koulutuksen validoinnin helpottamisesta¹⁶.

Uudet avaintoimet:

- **Esitetään luonnos neuvoston suositukseksi koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämisestä (2010).** Suosituksessa esitellään kehys vaikuttavalle politiikalle, jolla pyritään puuttumaan korkean keskeyttämistason eri syihin. Painopiste on ennaltaehkäisevissä ja korjaavissa toimenpiteissä.
- **Perustetaan luku- ja kirjoitustaidon korkean tason asiantuntijaryhmä (2010).** Sen tehtävänä on kartoittaa jäsenvaltioiden tehokkaat, koululaisten ja aikuisten lukutaidon parantamiseksi soveltamat käytännöt ja laatia asianmukaiset suositukset.
- **Lisätään ammatillisen koulutuksen houkuttelevuutta, tarjontaa ja laadukkuutta,** jolloin sen avulla voidaan parantaa merkittävästi nuorten työllistyvyyttä ja vähentää koulunkäynnin keskeyttämistä. Komissio aloittaa uudelleen yhdessä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa ammatillista koulutusta koskevan yhteistyön vuoden 2010 lopulla ja ehdottaa sekä kansallisen tason että Euroopan tason toimenpiteitä.
- **Esitetään harjoittelua varten ehdotus laadukkaasta toimintakehyksestä,** jossa myös pyritään poistamaan ulkomailla suoritettavan harjoittelun oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä. **Tuetaan mahdollisuuksia osallistua ja osallistumista korkealuokkaiseen harjoitteluun,** esimerkiksi kannustamalla yrityksiä tarjoamaan harjoittelupaikkoja ja olemaan hyviä isäntäyrityksiä (esim. laatumerkinät tai palkkiot), työmarkkinaosapuolten välisin järjestelyin ja osana yritysten sosiaaliseen vastuuseen liittyvää toimintaa.
- **Esitetään luonnos neuvoston suositukseksi epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen edistämisestä ja validoinnista (2011).** Tavoitteena on nopeuttaa jäsenvaltioiden toimia, joilla edistetään tällaisella oppimisella hankittujen taitojen tunnustamista.

¹⁶ Vapaaehtoistyö, osallistuminen, toiminta nuorisojärjestöissä ja nuorisotyö luovat mahdollisuuksia oppimiseen virallisen järjestelmän ulkopuolella. Ne voivat vahvistaa Nuoret liikkeellä -aloitteen muita toimia ja osallistaa sellaisia nuoria, jotka muutoin olisivat vaarassa jäädä syrjään. **Euroopan vapaaehtoistyön teemavuosi 2011** antaa uutta pontta tällaisen toiminnan kehittämiseksi edelleen.

3. KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN HOUKUTTELEVUUDEN LISÄÄMINEN OSAAMISYHTEISKUNTAA VARTEN

Korkea-asteen koulutus on merkittävä taloudellista kilpailukykyä määräävä tekijä osaamiseen perustuvassa taloudessa, ja siten laadukas korkea-asteen koulutus on taloudellisten ja sosiaalisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta olennaisen tärkeää. Suurta taitotasoa edellyttävien työpaikkojen määrän kasvaessa jatkuvasti **yhä useampien nuorten on aloitettava ja saatettava loppuun korkea-asteen koulutus**, jotta EU saavuttaisi Eurooppa 2020 -strategian tavoitteen, jonka mukaan **40 prosentilla on korkea-asteen tai vastaava koulutus**. Lisäksi tutkimuksen piiriin olisi saatava houkuteltua lisää nuoria tarjoamalla hyvät työskentelyolot. Näihin tavoitteisiin pääseminen edellyttää monitahoista lähestymistapaa, jotta pystyttäisiin nykyaikaistamaan korkea-asteen koulutus, varmistamaan laadukkuus, huippuosaaminen ja avoimuus ja edistämään yhteistyökumppanuuksia globalisoituneessa maailmassa.

Jotkin Euroopan yliopistoista kuuluvat maailman parhaimpiin, mutta ne eivät kuitenkaan pysty ottamaan käyttöön täyttä potentiaaliaan. Korkea-asteen koulutukseen tehdyt investoinnit ovat jo pitkään olleet alimitoitettuja, ja samalla opiskelijamäärä on kasvanut suuresti. Komissio esittää toistamiseen, että osaamistalouden nykyaikainen ja hyviin tuloksiin yltävä yliopistojärjestelmä edellyttää vähintään **2 prosentin kokonaisinvestointeja BKT:stä** (julkinen ja yksityinen rahoitus yhdessä)¹⁷. Yliopistoille olisi annettava valtuudet laajentaa varainhankintaansa ja ottaa nykyistä suurempi vastuu rahoituksensa kestävyudesta pitkällä aikavälillä. Jäsenvaltioiden on lisättävä ponnistelujaan **korkea-asteen koulutuksen nykyaikaistamiseksi**¹⁸ sekä opetussuunnitelmien että hallintotavan ja rahoituksen osalta Bolognan prosessin yhteydessä sovittujen painopisteiden mukaisesti, tuettava **uutta yhteistyö- ja uudistusohjelmaa** EU:n tasolla ja keskityttävä uusiin haasteisiin Eurooppa 2020 -strategian puitteissa.

Jotta korkea-asteen koulutus koettaisiin houkuttelevaksi, sen on oltava tasokasta. Korkea-asteen koulutuksen **laadunvarmistusta** on parannettava Euroopan tasolla tukemalla yhteistyötä sidosryhmien ja alan laitosten välillä. Komissio seuraa edistymistä tässä asiassa ja aikoo esittää painopisteet raportissa, joka on määrä laatia vuonna 2012 vastaukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksien¹⁹.

Maailman muuttuessa yhä globaalimmaksi ja mobiilimmaksi avoimuus korkea-asteen oppilaitosten saavutuksista voi edistää kilpailua ja yhteistyötä ja kannustaa parannuksiin ja uudistuksiin. Nykyiset kansainväliset ranking-listat voivat kuitenkin antaa epätäydellisen kuvan yliopistojen suorituskyvystä, sillä tutkimusta painotettaessa jäävät liian vähälle huomiolle muut yliopistojen menestymiseen keskeisesti vaikuttavat tekijät kuten opetuksen laatu, innovointi, alueellinen ulottuvuus ja kansainvälisyys. Komissio aikoo esittää vuonna 2011 tulokset toteutettavuustutkimuksesta, joka koskee sellaisen **vaihtoehtoisen moniulotteisen maailmanlaajuinen korkeakoululuokitusjärjestelmä** kehittämistä, jossa otetaan huomioon korkea-asteen oppilaitosten moninaisuus.

Euroopan innovointikapasiteettia varten tarvitaan tulevaisuudessa osaamiskumppanuuksia ja lujempia yhteyksiä koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin välille (osaamiskolmio). Tähän

¹⁷ KOM(2005) 15 lopullinen.

¹⁸ KOM(2006) 208 lopullinen.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus, annettu 15. helmikuuta 2006, eurooppalaisen yhteistyön jatkamisesta korkea-asteen koulutuksen laadun varmistamisessa, 2006/143/EY, EUVL L 64, 4.3.2006.

kuuluu Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) ja Marie Curie -toimien hyödyntäminen mahdollisimman laajasti ottaen samalla oppia niiden yhteydessä saaduista kokemuksista. Tältä osin komissio vahvistaa ja laajentaa **korkeakoulujen ja yritysten välisen vuoropuhelun EU-foorum**in toimintaa tavoitteena parantaa opiskelijoiden työllistyvyyttä ja kehittää osaamiskolmion koulutusosiota.

Korkea-asteen koulutus kansainvälistyy jatkuvasti. Suurempi liikkuvuus, kansainvälinen avautuminen ja läpinäkyvyys ovat tarpeen parhaiden opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden houkuttelemiseksi, kumppanuuksien solmimiseksi ja akateemisen yhteistyön lisäämiseksi eri puolilla maailmaa sijaitsevien yliopistojen kanssa. Tätä varten on lisättävä kansainvälistä yhteistyötä ja kiinnitettävä erityistä huomiota korkea-asteen koulutusta koskeviin ohjelmiin ja alan poliittiseen vuoropuheluun kansainvälisellä tasolla. Vuonna 2011 on tarkoitus antaa **tiedonanto, jossa esitetään korkea-asteen koulutuksen keskeiset haasteet ja toimet Euroopassa** vuoden 2020 tavoitteiden kannalta ja johon myös sisältyy **EU:n kansainvälistymisstrategia**²⁰.

Uudet avaintoimet:

- **Tuetaan korkea-asteen koulutuksen uudistamista ja nykyaikaistamista antamalla tiedonanto, jossa esitetään korkea-asteen koulutusta koskeva uusi laajennettu ohjelma (2011).** Sen avulla edistetään tutkinnon suorittaneiden työllistymistä, tuetaan liikkuvuutta, myös akateemisen maailman ja teollisuuden välillä, ja lisätään avoimuutta ja korkeatasoista tiedotusta opiskelu- ja tutkimusmahdollisuuksista sekä oppilaitosten suoriutumisesta. Tarkoitus on avata mahdollisuuksia muille kuin ”perinteisille” oppijoille ja helpottaa muita heikommassa asemassa olevien nuorten opiskeluun pääsyä, myös taloudellisesti. Laajennetussa ohjelmassa esitetään myös EU:n kansainvälistymisstrategia, jolla lisätään eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen houkuttelevuutta
- **Korkea-asteen oppilaitosten suoritusasteen ja koulutustulosten vertailu.** Komissio aikoo esittää vuonna 2011 tulokset toteutettavuustutkimuksesta, joka koskee moniulotteisen maailmanlaajuisen korkeakoululuokitusjärjestelmän kehittämistä.
- Tehdään **ehdotus monivuotiseksi strategiseksi innovointiohjelmaksi (2011)**, jossa määritellään Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin rooli Euroopan moninapaisessa innovointiympäristössä ja vahvistetaan korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin ja yrittäjyyden painopisteet tuleville seitsemälle vuodelle.

4. TUETAAN NUORTEN OPPIMISEEN JA TYÖLLISTYMISEEN LIITTYVÄÄ KANSAINVÄLISTÄ LIKKUVUUTTA

Liikkuvuus ei ole EU:n väestön keskuudessa kokonaisuudessaan kovinkaan yleistä, mutta opiskelu ja työskentely ulkomailla houkuttelee erityisesti nuoria. Suurin osa EU:n ”liikkuvista” ihmisistä on iältään 25–34-vuotiaita. Tällä ikäryhmällä on yleensä parempi kielitaito ja vähemmän perhevelvoitteita kuin muilla. Liikkuvuutta ovat myös lisänneet rajojen avautuminen ja toisiaan aiemmin paremmin vastaavat koulutusjärjestelmät. Tätä kehityssuuntaa olisi tuettava tarjoamalla nuorille enemmän mahdollisuuksia taitojen hankkimiseen tai työpaikan löytämiseen.

4.1. Oppijoiden liikkuvuuden edistäminen

Oppimiseen liittyvä liikkuvuus on nuorille tärkeä keino **turvata tulevaa työllistymistään** ja hankkia uutta ammattitaitoa, ja samalla se tukee heidän kehittymistään aktiivisiksi

²⁰ Neuvoston päätelmät korkea-asteen koulutuksen kansainvälistymisestä, 11. toukokuuta 2010.

kansalaisiksi. Se avaa heille tien uuteen tietoon ja auttaa heitä kehittämään kielitaitoa ja kulttuurien välistä osaamista. Oppiakseen liikkuvat eurooppalaisnuoret liikkuvat muita todennäköisemmin myös myöhemmin elämässä työntekijöinä. Tätä arvostavat myös työnantajat. Oppimiseen liittyvä liikkuvuus on ollut tärkeässä asemassa tehtäessä koulutusjärjestelmistä ja oppilaitoksista avoimempia, eurooppalaisempia, kansainvälisempiä ja tehokkaampia ja tuotaessa ne paremmin kaikkien ulottuville²¹. EU on pitkään ja menestyksekkäästi tukenut oppimiseen liittyvää liikkuvuutta erilaisin ohjelmin ja aloittein²², joista parhaiten tunnetaan Erasmus-ohjelma. Prosessia voidaan edistää myös tulevilla ohjelmilla, kuten perustamalla Lissabonin sopimuksen mukaisesti Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot. Jotkin jäsenvaltiot rahoittavat oppijoiden ja työvoiman kansainvälistä liikkuvuutta myös rakennerahaston, erityisesti Euroopan sosiaalirahaston, varoin. Eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten korkeakoulujen opetushenkilöstön ja opiskelijoiden vaihtoa tuetaan Erasmus Mundus- ja Tempus-ohjelmista.

Komissio aikoo laajentaa mahdollisuuksia oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen niin, että ne koskevat *vuoteen 2020 mennessä kaikkia Euroopan nuoria*, antamalla käyttöön varat ja poistamalla ulkomailla hankittavia oppimiskokemuksia rajoittavat esteet²³.

Oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta annetulla vihreällä kirjalla (heinäkuu 2009)²⁴ käynnistettiin julkinen kuuleminen siitä, kuinka parhaiten voitaisiin puuttua liikkuvuutta rajoittaviin esteisiin ja avata lisää oppimismahdollisuuksia ulkomailla. Kuuleminen tuotti yli 3 000 vastausta kansallisilta ja alueellisilta viranomaisilta sekä muilta sidosryhmiltä²⁵. Niissä tuli esille laaja **toive suuremmasta oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta kaikilla koulutusjärjestelmän osa-alueilla** (korkea-asteen koulutus, koulut, ammatillinen koulutus) ja myös epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen ympäristössä kuten vapaaehtoistyössä. Samalla vastauksissa vahvistui se, että liikkuvuutta rajoittavat edelleen monet esteet. Sen vuoksi komissio esittää yhdessä tämän tiedonannon kanssa ehdotuksen **oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta annettavaksi neuvoston suositukseksi** pohjaksi jäsenvaltioiden uudelle yhteiselle kampanjalle, jonka tavoitteena on poistaa lopullisesti liikkuvuutta rajoittavat esteet. Edistymistä seurataan käyttäen ”**liikkuvuuden tulostaulua**”, jonka avulla saadaan vertaileva kuva siitä, kuinka jäsenvaltiot edistyvät esteiden poistamisessa.

Jotta ulkomailla opiskelevien opiskelijoiden oikeudet tunnettaisiin paremmin, komissio julkaisee tämän tiedonannon ohella ohjeet, jotka perustuvat **asiaa koskeviin Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioihin**. Ne koskevat muun muassa oppilaitosten opiskeluoikeuden saamista, tutkintotodistusten tunnustamista ja opintotuen siirrettävyyttä, ja tarkoituksena on auttaa viranomaisia, sidosryhmiä ja opiskelijoita ymmärtämään vakiintuneen oikeuskäytännön vaikutukset.

²¹ Ks. (KOM)2009 329 lopullinen, viitteet selvityksiin ja tutkimuksiin.

²² Näitä ohjelmia ja aloitteita ovat seuraavat: korkea-asteen koulutus (Erasmus, Erasmus Mundus, Marie Curie), tarkoitettu opiskelijoille, tohtorikoulutettaville ja opetushenkilöstölle; korkea-asteen koulutus ja tutkimus (Marie Curie, liikkuvuus huippuosaamisen verkostoissa ja teknologiayhteisöissä); korkea-asteen koulutuksesta liike-elämään (Erasmus- ja Marie Curie -harjoittelu); ammatillinen koulutus ja oppisopimuskoulutus (Leonardo); toisen asteen koulutus (Comenius); aikuisopiskelu ja ikäihmisten vapaaehtoistyö (Grundtvig); kulttuuritoiminta (Kulttuuri-ohjelma); nuorisovaihdot ja nuorten vapaaehtoistyö (*Youth in Action* -nuorisotoimintaohjelma); vapaaehtoistyö (*Youth in Action* -ohjelman puitteissa tapahtuva eurooppalainen vapaaehtoistyö); kansalaisyhteiskunta (Kansalaisten Eurooppa) sekä Erasmus nuorille yrittäjille -valmistelutoimi.

²³ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/about/political/index_en.htm

²⁴ KOM(2009) 329.

²⁵ Vastausten analysoinnin osalta ks. komission valmisteluasiakirja XXX.

Vuonna 2009 korkea-asteen koulutuksesta vastaavat ministerit, jotka edustivat 46 maata, asettivat Bolognan prosessin puitteissa tavoitteeksi, että vuonna 2020 vähintään 20 % Euroopan korkeakoulutusalueen maiden korkeakouluista valmistuneista on opiskellut tai harjoitellut ulkomailla²⁶. Vastauksena neuvoston toukokuussa 2009 esittämään pyyntöön komissio aikoo tehdä vuoden 2010 aikana ehdotuksen korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden **liikkuvuutta koskevista EU:n vertailuarvoista**.

Liikkuvuutta helpottavat EU:n työkalut, kuten eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä (ECTS), eurooppalainen tutkintojen viitekehys ja europassi, olisi otettava käyttöön täysimääräisesti, jotta myös ulkomailla opiskelevat voisivat saada niistä täyden hyödyn²⁷. Fyysisen liikkuvuuden lisäksi olisi edistettävä virtuaalista liikkuvuutta tieto- ja viestintätekniikkaa ja verkko-opiskelua hyödyntämällä. Komission on tarkoitus kehittää nykyisen europassin pohjalta **eurooppalainen osaamispassi** lisäämään avoimuutta ja sekä virallisen että epävirallisen oppimisen kautta hankittujen taitojen siirtoa koko Euroopan unionin kattavasti. Tässä yhteydessä se aikoo kehittää työkaluja tieto- ja viestintätekniikan ammattilaisten ja käyttäjien taitojen yksilöimistä ja tunnistamista varten, mukaan luettuna TVT-ammattitehtäviä koskeva eurooppalainen kehys tietoteknisiä taitoja (*e-skills*) koskevan EU-strategian mukaisesti²⁸. Komissio aikoo myös laatia Nuoret liikkeellä -kortin nopeuttamaan liikkuvien oppijoiden integroitumista ulkomailla ja takaamaan heille muita etuja kansallisia nuoriso- tai opiskelijakortteja vastaavasti.

EU:n rahoituksella tuetaan opiskelija-, tutkija-, nuoriso- ja vapaaehtoistyöliikkuvuutta tiettyjen ohjelmien kautta, joista pystyy hyötymään kuitenkin vain verrattain harva eli noin 380 000 nuorta vuodessa. Komissio pyrkii **parantamaan kyseisten ohjelmien tehokkuutta ja toimivuutta** ja tähtää siihen, että seuraavan rahoituskehysajan aikana Nuoret liikkeellä -aloitetta tuettaisiin yhtenäisen toimintamallin mukaisesti.

Uudet avaintoimet:

- **Perustetaan erityinen Nuoret liikkeellä -verkkosivusto, jolla tarjotaan tietoa oppimiseen ja liikkuvuuteen liittyvistä mahdollisuuksista EU:ssa (2010)**. Verkkosivustolla olisi annettava avoimesti tietoa nuorten oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevista EU:n ohjelmista, mahdollisuuksista ja oikeuksista, ja sitä olisi kehitettävä asteittain, esimerkiksi siten, että linkitetään EU:n toimet kansallisiin ja alueellisiin aloitteisiin, tarjotaan tietoa rahoitusmahdollisuuksista ja koulutusohjelmista koko Euroopan alueelta (ottaen huomioon parhaillaan tehtävä avoimuutta edistäviin välineisiin liittyvä työ ja olemassa oleva Ploteus-portaali) ja esitetään luettelo harjoittelu- tai muita vastaavia mahdollisuuksia tarjoavista yrityksistä.
- **Esitetään luonnos nuorten oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta annettavaksi neuvoston suositukseksi (2010)**, jossa käsitellään liikkuvuuden esteiden poistamista kansallisella, eurooppalaisella ja kansainvälisellä tasolla. Sen pohjana käytetään vihreästä kirjasta *Nuorten oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäminen* vuonna 2009 järjestettyyn julkiseen kuulemiseen saatua palautetta. Jäsenvaltioiden edistymistä esteiden poistamisessa seurataan säännöllisin väliajoin vertailuin ja mittauksin ”**liikkuvuuden tulostaulun**” avulla.
- Laaditaan **Nuoret liikkeellä -kortti** helpottamaan kaikkien nuorten (opiskelijat, koululaiset, oppisopimusoppilaat, harjoittelijat, tutkijat ja vapaaehtoistyöntekijät) liikkuvuutta ja auttamaan liikkuvia oppijoita integroitumaan kitkattomasti uuteen ympäristöön.

²⁶ http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/conference/documents/Leuven_Louvain-la-Neuve_Communique_April_2009.pdf

²⁷ Erityisesti Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF), europassi, korkeakoulututkintotodistuksen liite (*Diploma Supplement*), eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä (ECTS, korkea-asteen koulutus), ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalainen siirtojärjestelmä (ECVET) ja Youthpass.

²⁸ Ilmoitettu digitaalistrategiassa, KOM(2010) 245; *Tietotekniset taidot 2000-luvulla*, KOM(2007) 496.

- **Julkaistaan ohjeet ulkomailla opiskelevien opiskelijoiden oikeuksia koskevien Euroopan unionin tuomioistuimen päätösten pohjalta** (2010). Ohjeet koskevat muun muassa oppilaitosten opiskeluoikeuksia, tutkintojen tunnustamista ja opintotuen siirrettävyyttä.
- **Tehdään ehdotus eurooppalaisesta osaamispassista** (2011) nykyisen europassin pohjalta. Siinä ilmoitettaisiin avoimesti ja vertailukelpoisella tavalla pätevyydet, jotka henkilö on elämänsä aikana hankkinut eri oppimisympäristöissä, mukaan luettuina TVT-taidot sekä arkioppiminen ja epävirallinen oppiminen. Liikkuvuuden odotetaan helpottuvan, kun taitojen ja osaamisen tunnustaminen yksinkertaistuu eri maissa.

4.2. Työvoiman liikkuvuuden edistäminen

Kuten Mario Montin tuoreessa raportissa²⁹ korostetaan, EU:ssa on täyttämättömiä työpaikkoja myös taloudellisen taantuman tilanteessa. Osittain tämä johtuu työvoiman liikkumattomuudesta unionissa. Kuitenkin suurin osa eurooppalaisista (60 prosenttia) ajattelee, että ihmisten liikkuvuus EU:n sisällä on hyvä asia Euroopan integraation kannalta, 50 prosenttia ajattelee sen olevan hyväksi työmarkkinoille ja 47 prosenttia uskoo sen olevan hyväksi taloudelle³⁰.

Työskentely ulkomailla houkuttelee erityisesti nuoria. Vapaata liikkuvuutta rajoittavat käytännössä kuitenkin vielä monet esteet, jotka on poistettava, jotta **nuorten työntekijöiden olisi helpompaa liikkua ja työskennellä** unionissa ja hankkia uusia tietoja ja taitoja. Nuoret ovat usein halukkaita työskentelemään ulkomailla, mutta he eivät tartu ulkomailla tarjolla oleviin työtilaisuuksiin koska eivät ole niistä tietoisia tai liikkuvuuden kustannusten vuoksi. Neuvoilla ja rahoitustuella, joka kattaa nuorelle työnhakijalle uuteen maahan asettautumisesta aiheutuvat kulut sekä osan tavallisesti työnantajan maksamista integroitumiseen liittyvistä kuluista, voitaisiin saada **työvoiman kysyntä ja tarjonta kohtaamaan** nykyistä paremmin, ja samalla nuorille työntekijöille kertyisi arvokasta **kokemusta ja osaamista**.

Työmarkkinoiden nuoret tulokkaat ja yritykset eivät useinkaan löydä helposti kosketukseen toistensa kanssa. Julkiset työvoimapalvelut eri puolilla Eurooppaa eivät nekään aina tarjoa nuorille sopivia palveluja eivätkä kannusta yrityksiä riittävästi palkkaamaan nuoria. Julkiset työvoimapalvelut eivät myöskään hyödynnä täysimääräisesti **EURESia** ja sen tarjoamia työmahdollisuuksia, vaikka 12 prosenttia eurooppalaisista tietää siitä ja 2 prosenttia on todella käyttänyt sitä³¹.

Tuleva työvoimapula huomioon ottaen Euroopan on pystyttävä pitämään kiinni mahdollisimman monesta **erittäin pätevistä työntekijästä** ja myös vedettävä puoleensa oikeanlaista osaamista odotettavissa olevan työvoiman kysynnän kasvun tyydyttämiseksi. Erityistoimia tarvitaan, jotta Eurooppaan saadaan houkutelua päteviä maahanmuuttajia lahjakkuuksista käytävässä maailmanlaajuisessa kilpailussa. Monet perinteisen työllisyyspolitiikan ulkopuoliset seikat vaikuttavat siihen, kuinka houkuttelevaksi työpaikan sijainti koetaan. Asiaan olisi puututtava poliittisin toimenpitein, sillä tiettyjen ammattien kohdalla liian monet eurooppalaiset lähtevät muualle ja kolmansista maista tulee tilalle liian vähän maahanmuuttajia. Tällaisia toimenpiteitä ovat **tiedon lisääminen kansalaisten oikeuksista EU:n sisällä liikuttaessa**, erityisesti sosiaaliturvan koordinoinnin ja työntekijöiden vapaan liikkuvuuden osalta, **sosiaaliturvan koordinoinnin yksinkertaistetut**

²⁹ Mario Montin raportti uudesta sisämarkkinastrategiasta, *A new strategy for the single market*, 9. toukokuuta 2010, s. 57.

³⁰ Maantieteellistä ja työvoimaperäistä liikkuvuutta koskeva eurobarometri *Special Eurobarometer 337*, kesäkuu 2010.

³¹ *Special Eurobarometer 337*, kesäkuu 2010.

menettelyt liikkuvuuden uudet muodot huomioon ottaen, työntekijöiden vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden vähentäminen (esim. mahdollisuus julkisen sektorin työpaikkaan), nuorille suunnattu parempi tiedotus **työvoimapulasta kärsivistä ammateista, aivovuodon** koettelemiini ammatteihin liittyvien työpaikkojen vetovoiman lisääminen (esim. tiede- ja lääkintäalan ammatit) sekä Uudet taidot uusia työpaikkoja varten -aloitteen puitteissa sellaisten ammattien määrittely, joihin olisi houkuteltava nuoria lahjakkuuksia EU:n ulkopuolelta.

Uudet avaintoimet:

- **Suunnitellaan uusi aloite ”Eka Eures-työpaikka”**. Tässä pilottihankkeessa autetaan (jos budjettivallan käyttäjä myöntää tarvittavat varat) nuoria löytämään työpaikka ulkomailta, jostakin EU:n 27 jäsenvaltiosta, ja muuttamaan sinne. Työpaikkaa olisi voitava etsiä ulkomailta yhtä helposti kuin omasta maasta. ”Eka Eures työpaikka” antaa neuvoja, etsii työpaikkoja ja tarjoaa rekrytointiin ja rahoitukseen liittyvää tukea sekä ulkomailta työpaikkaa haluaville nuorille työnhakijoille että yrityksille (erityisesti pk-yrityksille), jotka rekrytoivat nuoria eurooppalaisia liikkuvia työntekijöitä. Hankkeeseen kuuluu myös kattava tulokkaiden integroimisohjelma. Tätä uutta liikkuvuusvälinettä hallinnoisi EURES, Euroopan työnvälitysverkosto.
- Perustetaan vuonna 2010 ”eurooppalainen avointen työpaikkojen seurantamekanismi” välittämään nuorille ja työvoimaneuvojille tietoja Euroopan avoimista työpaikoista ja halutuista taidoista. Mekanismin puitteissa kehitetään tietojärjestelmä, joka käsittää tietoja työvoiman ja osaamisen kysynnästä kaikkialta Euroopasta. Tämä lisää avoimuutta ja helpottaa nuorten tiedonsaantia.
- **Seurataan työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n lainsäädännön soveltamista** sen varmistamiseksi, että nuoriin työntekijöihin liittyvät jäsenvaltioiden kannustustoimet, mukaan luettuna ammatillinen koulutus, ovat myös liikkuvien nuorten työntekijöiden ulottuvilla, ja **määritellään vuonna 2010** työntekijöiden vapaan liikkuvuuden teknisessä komiteassa jäsenvaltioiden kanssa **toiminta-alat, joilla nuorten liikkuvuutta olisi hyvä edistää**.

5. KEHYS NUORTEN TYÖLLISTYMISELLE

Vaikka kaikilla jäsenvaltioilla on oma nuoria koskeva työllisyyspolitiikkansa ja monet ovat myös toteuttaneet kriisin aikana lisätoimia – usein tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa – tehtävää on vielä paljon³²³³. Valtion talouden tiukassa tilanteessa **korkean nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja nuorten työllisyyden parantamiseksi** toteutettavien toimenpiteiden on oltava lyhyellä aikavälillä tehokkaita ja pidemmällä aikavälillä kestäviä, jotta väestömuutoksen aiheuttamista haasteista selvitäisiin. Toimenpiteillä olisi katettava yhtenäisellä tavalla kaikki eri vaiheet koulutuksesta työelämään siirryttäessä ja taattava turvaverkot niille nuorille, joilla koulunkäynnin varhaisen keskeyttämisen tai työelämästä pois jäämisen riski on suuri. Voimassa oleva nuorten työntekijöiden suojelemisesta annettu EU:n lainsäädäntö on pantava täytäntöön kokonaisuudessaan ja riittävällä tavalla³⁴.

On näyttöä siitä, että nuorten tilannetta voidaan parantaa tuntuvasti **koordinoimalla politiikkaa määrätietoisesti Euroopan tasolla joustoturvaa** koskevien yhteisten

³² Lähteet: *Youth Employment Study (2008)*, nuorten työllisyys selvitys vuodelta 2008, jossa esitellään tärkeimmät asiaa koskevat politiikat kaikkien 27 jäsenvaltion osalta. Nuorten työllisyyttä käsittelevässä työllisyyskomitean raportissa vuodelta 2010 esitetään yleiskuva jäsenvaltioiden hiljattain toteuttamista toimenpiteistä.

³³ OECD:n teemakatsaus nuorten työllisyydestä valikoiduissa OECD-maissa 2008–2010 (*Youth Employment in selected OECD countries (2008–2010)*).

³⁴ Ks. komission valmisteluasiakirja (xxx), nuorten työntekijöiden suojelusta 22. kesäkuuta 1994 annetun neuvoston direktiivin 94/33/EY soveltamisesta, 15. syyskuuta 2010.

periaatteiden mukaisesti. Tarvitaan **sekä EU-tason että kansallisia erityistoimia**, joita olisi toteutettava yhdessä eri sidosryhmien, kuten julkisten työvoimapalvelujen, työmarkkinaosapuolten ja valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa. Perustana olisi käytettävä jäljempänä kuvattuja **ensisijaisia toimia**, joiden tavoitteena on vähentää nuorisotyöttömyyttä ja parantaa nuorten työllisyysnäkömiä. Ensisijaiset toimet olisi nähtävä yhtenä vaiheena kohti Eurooppa 2020 -strategiassa asetettua **75 prosentin työllisyystavoitetta**.

Nuorille tarjolla olevien kunnollisten työpaikkojen puuttuminen on maailmanlaajuinen ongelma. Nuorten työllisyyden parantaminen EU:n kumppanimaissa ja etenkin sen naapurimaissa vaikuttaa kyseisille maille koituvien etujen lisäksi myönteisesti myös EU:hun. Nuorten työllisyys on noussut entistä enemmän **esille kriisiä ja siitä toipumista koskevassa maailmanlaajuisessa poliittisessa vuoropuhelussa**, mikä on korostanut toteutettavan politiikan prioriteettien lähentämisen merkitystä ja lisännyt toimintatapojen vaihtoa. Tämä on tuotu esille ILO:n kansainvälisessä työllisyyssovitimuksessa, G20-ryhmän työministerien suosituksissa, G20-ryhmän globaalissa koulutusstrategiassa ja OECD:n nuorisoforumissa.

5.1 Apua ensimmäisen työpaikan löytämiseen ja uran aloittamiseen

Toisen asteen koulutuksen päätyttyä nuorten olisi joko saatava töitä tai jatkettava opiskelua – tai muussa tapauksessa heitä olisi tuettava asianmukaisesti **aktiivisen työmarkkina- tai sosiaalipolitiikan toimenpitein**, vaikka he eivät olisikaan oikeutettuja etuuksiin. Tämä on tärkeää, etenkin niissä jäsenvaltioissa, joissa työmahdollisuuksia on vähän, jotta nuoret eivät joutuisi sivuun jo varhaisessa vaiheessa. Nuorille on taattava aiempaa laajemmin ja varhemmin mahdollisuus päästä osalliseksi kyseisistä toimenpiteistä, vaikka he eivät olisikaan rekisteröityneitä työnhakijoita. Maahanmuuttajataustaisten tai tiettyihin etnisiin ryhmiin kuuluvien nuorten osalta tarvitaan mahdollisesti kohdennettumpia toimenpiteitä, jotta tämän nopeasti kasvavan nuorten ryhmän edistymistä pystyttäisiin tukemaan, sillä näillä nuorilla on työuran aloittamisessa usein erityisiä vaikeuksia.

Ammatillisen koulutuspolun ja korkea-asteen koulutuksen suorittaneita on myös tuettava, jotta he pääsisivät siirtymään mahdollisimman nopeasti ensimmäiseen kokoaikaiseen työpaikkaansa. Työvoimahallinnon laitoksilla, erityisesti **julkisilla työvoimapalveluilla**, on tarvittava asiantuntemus tiedottaa nuorille työmahdollisuuksista ja auttaa näitä työpaikan etsinnässä, mutta niiden on mukautettava tukeaan nuorten erityistarpeiden mukaan esimerkiksi toimimalla yhteistyössä oppilaitosten, sosiaali- ja uraohjauspalvelujen ja ammattiliittojen kanssa sekä työnantajien kanssa, jotka myös tarjoavat tällaista tukea osana **yrittäjien sosiaalista vastuuta** koskevaa politiikkaansa.

Jos työnantajat voivat valita kokeneen työntekijän ja aloittelijan välillä, valinta kohdistuu usein kokeneempaan. **Palkkajärjestelyt ja palkan ulkopuoliset työvoimakustannukset** voivat toimia kannustimena tulokkaiden palkkaamiselle, mutta ne eivät saisi lisätä epävarmuutta. Työehtoneuvotteluilla voi myös olla myönteinen vaikutus eriytetyistä alkupalkoista sovittaessa. Tällaisia toimenpiteitä olisi täydennettävä muilla etuuksilla ja koulutusmahdollisuuksilla, jotta autettaisiin nuoria pysymään työpaikassa.

Nuoria työntekijöitä palkataan usein **määräaikaisella sopimuksella**, joka ehkä antaa yritykselle mahdollisuuden testata työntekijän taitoja ja tuottavuutta ennen kuin hänelle tarjotaan vakinaista työsopimusta. Liian usein määräaikaiset sopimukset ovat kuitenkin olleet vain halpa vaihtoehto vakinaisille sopimuksille, etenkin maissa, joissa erityyppisissä sopimuksissa on hyvin erilaiset irtisanomissäännöt (eroraha, irtisanomisaika ja

valitusmahdollisuus). Tuloksena ovat tällöin **segmentoituneet työmarkkinat**, joilla monen nuoren työntekijän osana on vaihtelevien määräaikaisten työsuhteiden ja työttömyysjaksojen jatkumo ja siihen liittyen vain vähäiset mahdollisuudet siirtyä kohti pysyvämpää jatkuvaa työsuhdetta ja riittämättömät eläkemaksut. Nuoret naiset ovat erityisen suuressa vaarassa pudota tähän ansaan. Määräaikaisten sopimusten toistamista peräkkäin olisi rajoitettava, sillä se vaikuttaa epäedullisesti kasvuun, tuottavuuteen ja kilpailukykyyn³⁵. Tällaisilla sopimuksilla on pitkäkestoinen kielteinen vaikutus inhimillisen pääoman kertymiseen ja ansiomahdollisuuksiin, sillä nuoret määräaikaiset työntekijät saavat yleensä pienempää palkkaa ja he osallistuvat vähemmän koulutukseen. Mahdollisia keinoja tämän seikan korjaamiseksi ovat verokannustimien käyttöönotto yrityksillä, jotka tekevät vakinaisia työsuopimuksia tai muuttavat määräaikaisia työsuopimuksia vakinaisiksi. Selvittääkseen tätä ilmiötä perusteellisemmin komissio aikoo esitellä vuonna 2010 **kattavan analyysin nuoriin vaikuttavista työmarkkinoiden osatekijöistä** ja nuoriin työmarkkinoiden segmentoitumisen vuoksi kohdistuvista uhkista.

5.2 Tukea riskialttiissa tilanteessa oleville nuorille

Nuorten suoritusta työmarkkinoilla kuvaavat indikaattorit eivät täysin ota huomioon sitä, että yllättävästi 15 prosenttia eurooppalaisista 20–24-vuotiaista ei ole työelämän eikä koulutuksen piirissä ja on sen vuoksi vaarassa joutua pysyvästi työmarkkinoiden ulkopuolelle ja riippuvaiseksi etuuksista. On ensisijaisen tärkeää tarttua tähän ongelmaan ja **tarjota näille nuorille väyliä päästä takaisin yleissivistävään tai ammatilliseen koulutukseen, jos se on tarpeen, tai auttaa heitä löytämään tie työmarkkinoille**. Kaikki voitava olisi tehtävä sen eteen, että mahdollisimman moni **vammainen nuori** sijoittuisi työelämään, jotta vaara joutua tulevaisuudessa aktiivisen toiminnan ulkopuolelle ja syrjäytyä sosiaalisesti saataisiin minimoitua. Julkisilla työvoimapalveluilla on keskeinen rooli näiden toimien lisäämisessä ja koordinoinnissa. Yksi vaihtoehto on solmia kumppanuuksia ja tehdä sopimuksia työnantajien kanssa ja tarjota näille erityistukea, kun ne palkkaavat riskiryhmiin kuuluvia nuoria.

5.3 Tarjotaan nuorille riittävät sosiaaliset turvaverkot

Nuorten, erityisesti muita heikommassa asemassa olevien nuorten **aktiiviseen osallistamiseen** tarvitaan riittävästi tulotukea, osallistavat työvoimamarkkinat ja mahdollisuus laadukkaisiin palveluihin³⁶. Monet työttömät nuoret, etenkin jos he eivät ole koskaan olleet työssä, eivät ole oikeutettuja työttömyysetuuksiin tai muuhun tulotukeen. Tämän tilanteen korjaamiseksi olisi, tilanteesta riippuen, **taattava sosiaalietuudet ja tarvittaessa laajennettava niitä toimeentuloturvalle** ja samaan aikaan varmistettava vaikuttavilla ja tehokkailla **aktivointitoimenpiteillä ja ehdoilla**, että etuuksia myönnetään vain nuorille, jotka etsivät aktiivisesti työtä tai osallistuvat koulutukseen. Tämä on erittäin tärkeää, jotta nuoret eivät joutuisi etuusloukkuun. Sosiaaliturvajärjestelmiä nykyaikaistettaessa olisi puututtava nuorten epävarmaan tilanteeseen.

(Pysyvien) **työkyvyttömyysetuuksien** piiriin siirtyy jatkuvasti yhä enemmän nuoria. Jotkut heistä eivät ehkä ole täysin työkykyisiä edes sopivalla tavalla mukautetuissa työpaikoissa, mutta toiset taas saattavat löytää tien takaisin työmarkkinoille onnistuneesti suunniteltujen aktivointitoimenpiteiden turvin.

³⁵ Ks. direktiivi 1999/70/EY.

³⁶ Komission suositus, annettu 3. lokakuuta 2008, työmarkkinoilta syrjäytyneiden aktiivisen osallisuuden edistämisestä (EUVL L 307, 18.11.2008). Neuvosto hyväksyi sen 17. joulukuuta 2008 ja Euroopan parlamentti päätöslauselmallaan 6. toukokuuta 2009.

5.4 Tukea nuorille yrittäjille ja itsenäiseen ammattitoimintaan

On varmaa, että elinikäinen työpaikka saman työnantajan palveluksessa ei tulevaisuudessa ole sääntö, vaan useimmat työntekijät vaihtavat yritystä moneen kertaan ja vastaisuudessa, kuten jo nykyisinkin, eniten työpaikkoja on pk-yrityksissä ja mikroyrityksissä. Tärkeä yrittäjyyden muoto on myös itsenäinen ammatinharjoittaminen, jonka kautta voidaan lisätä merkittävästi työpaikkoja, etenkin palvelualoilla.

Itsenäinen ammatinharjoittaminen on nuorten kannalta hyvä vaihtoehto, joka tarjoaa mahdollisuuden käyttää omaa osaamista ja luoda itselle työpaikka. Tätä vaihtoehtoa kannattaa tarkastella vakavasti myös niiden, jotka auttavat nuoria urapolkujen suunnittelussa. Sekä julkisten että yksityisten alojen olisi tuettava nuorten kiinnostusta yrittäjätoimintaa kohtaan ja potentiaalia siihen ja hyödynnettävä niitä. Tätä tarkoitusta varten nuoret tarvitsevat tukea sekä **ohjeita liiketoimintasuunnitelmista, mahdollisuuksia käynnistysvaiheen rahoitukseen sekä valmennusta käynnistysvaiheen aikana.** Myös tässä julkisilla työvoimapalveluilla on merkittävä tehtävä antaa nuorille työnhakijoille tietoja ja neuvoja yrittäjyyteen ja itsenäiseen ammatinharjoittamiseen liittyvistä mahdollisuuksista.

Uudet avaintoimet:

Komissio aikoo

- julkisen talouden rajoitteiden huomioon ottamiseksi työskennellä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa **määritelläkseen vaikuttavimmat tukitoimet**, joihin kuuluvat muun muassa työnvälitys, koulutusohjelmat, työllistämistuet ja palkkausjärjestelyt sekä sosiaaliturvaan liittyvät toimet ja etuudet yhdistettynä aktivointitoimenpiteisiin, sekä tehdä ehdotuksen tarvittavista jatkotoimista;
- perustaa mekanismin, jolla **seurataan järjestelmällisesti työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten tilannetta** koko EU:n kattavien vertailukelpoisten tietojen pohjalta, tukeakseen politiikan laadintaa ja keskinäistä oppimista alalla;
- perustaa **Progress-ohjelman tuella uuden keskinäisen oppimisen ohjelman Euroopan julkisille työvoimapalveluille** (2010) auttaakseen näitä palvelemaan myös nuoria ja tarjoamaan näille erikoispalveluja. Ohjelmassa on tarkoitus määritellä julkisten työvoimapalvelujen hyvien käytänteiden peruspiirteet ja tukea niiden siirrettävyyttä;
- **lujittaa kahdenvälistä ja alueellista vuoropuhelua nuorten työllistyvyydestä** EU:n strategisten kumppanien ja naapurimaiden kanssa sekä kansainvälisillä foorumeilla, kuten ILO:n, OECD:n ja G20-ryhmän piirissä;
- kannustaa lisäämään tukea **potentiaalisille nuorille yrittäjille uuden Progress-mikrorahoitusjärjestelyn kautta**³⁷. Rahoitusjärjestely helpottaa sellaisten henkilöiden mikrorahoituksen saantia, jotka haluavat perustaa uuden yrityksen tai kehittää jo olemassa olevaa yritystä mutta joilla on vaikeuksia saada rahoitusta perinteisiltä luottomarkkinoilta. Monissa jäsenvaltioissa nuoret mikroyrittäjät, jotka hakevat rahoitusta mikrorahoitusjärjestelyn kautta, saavat myös ohjeita ja valmennusta Euroopan sosiaalirahaston tuella.

Eurooppa 2020 -strategian ja Euroopan työllisyysstrategian puitteissa jäsenvaltioiden toimien tavoitteena on erityisesti

- taata, että nuorilla on paikka työelämässä, jatkokoulutuksessa tai aktivointitoimenpiteiden piirissä neljän kuukauden kuluessa koulun päättämistä, ja varmistaa tämä ”**nuorisotakuuna**”. Tätä varten jäsenvaltioita pyydetään määrittelemään ja poistamaan mahdolliset lainsäädännölliset ja hallinnolliset rajoitteet, jotka

³⁷

www.ec.europa.eu/epmf

estävät aktiivisen toiminnan ulkopuolella muusta syystä kuin koulutuksen vuoksi olevia nuoria pääsemästä osalliseksi näistä toimenpiteistä. Tämä edellyttää usein julkisten työvoimapalvelujen laajentamista käyttäen nuorten tarpeisiin mukautettuja välineitä;

- tarjota molempia osapuolia velvoittaen **tasapainoisesti oikeuksia etuuksiin sekä kohdennettuja aktivointitoimenpiteitä** pyrkien siihen, etteivät nuoret, etenkin muita heikommassa asemassa olevat, joutuisi sosiaaliturvajärjestelmien ulkopuolelle;
- ottaa segmentoiduilla työmarkkinoilla käyttöön kaikkien työntekijöiden osalta vakinainen ”**yksi sopimus**”, jossa määrätään riittävän pitkää koeajasta sekä asteittain kasvavista oikeuksista suojaan, koulutusmahdollisuudesta, elinikäisestä oppimisesta sekä uraohjauksesta. Otetaan nuorten osalta käyttöön vähimmäistulo ja myönteisesti vaikuttavat palkan ulkopuoliset kustannukset, jotka houkuttelevat työnantajia tekemään nuorten kanssa vakinaisia sopimuksia ja vähentävät markkinoiden segmentoitumista yhteisten joustoturvaperiaatteiden mukaisesti.

6. EU:N RAHOITUSOHJELMIEN TARJOAMAT MAHDOLLISUUDET KÄYTTÖÖN

Nuoret liikkeellä -tavoitteita tuetaan nykyisin jo monesta ohjelmasta. Koulutuslalla eri kohderyhmille suunnattuja ohjelmia ovat elinikäisen oppimisen ohjelma (mukaan luettuina Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius ja Grundtvig), nuorisotoimintaohjelma *Youth in Action*, Erasmus Mundus, Tempus ja Marie Curie -toimet. Niiden tavoitteita olisi terävöitettävä ja selkeytettävä, myös siten, että ne tukisivat paremmin Nuoret liikkeellä -tavoitteita.

Opettajat, kouluttajat, tutkijat ja nuoret työntekijät voivat toimia **liikkuvuuden lisääjinä** eri tasoilla. He voivat kannustaa nuoria hankkimaan liikkuvuuskokemuksia, valmentaa lähtijöitä ja olla yhteydessä isäntälaitokseen, -organisaatioon tai -yritykseen. Tulevan sukupolven liikkuvuusohjelmissa komissio aikoo painottaa liikkuvuuden lisääjien, kuten opettajien ja kouluttajien, suurempaa liikkuvuutta, jotta nämä levittäisivät liikkuvuuden aatetta.

Komissio selvittää mahdollisuudet edistää voimakkaammin nuorten **yrittäjyyteen** liittyvää liikkuvuutta, erityisesti lisäämällä Erasmus-työharjoittelua, tukemalla yrittäjäkoulutusta koulutusjärjestelmän kaikilla tasoilla ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin puitteissa, edistämällä yritysten osallistumista Marie Curie -toimiin ja tukemalla **Erasmus nuorille yrittäjille** -aloitetta.

Edellä mainitut ohjelmat eivät kuitenkaan yksin pysty tyydyttämään kaikkea kysyntää. Tarvittavan kriittisen massan aikaansaamiseksi on sen vuoksi tarpeen **yhdistää monista eri lähteistä peräisin olevaa rahoitusta** ja saada viranomaiset, kansalaisyhteiskunta ja liike-elämä **sitoutumaan laajemmin** Nuoret liikkeellä -tavoitteisiin.

Euroopan sosiaalirahaston (ESR) apu nuorille on huomattava. Rahasto on EU:n pääasiallinen rahoitusväline tuettaessa nuorten työllistyvyyttä ja yrittäjyyttä ja nuorten työntekijöiden oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, torjuttaessa koulunkäynnin keskeyttämistä ja kohotettaessa osaamistasoa. Noin kolmasosa ESR-tukea vuosittain saavista 10 miljoonasta tuensaajasta on nuoria, ja nuoria tuetaan noin 60 prosentilla rahaston 75 miljardin euron kokonaisbudjetista (2007–2013) ja lisäksi kansallisella rahoituksella. Rahastosta tuetaan myös merkittävällä määrällä, 20,7 miljardilla eurolla, jäsenvaltioiden yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmien uudistuksia ja osallistumista elinikäiseen oppimiseen.

Nuorten tilanne on kuitenkin heikentynyt merkittävästi ESR-ohjelmien suunnittelun jälkeen, minkä vuoksi on vielä panostettava siihen, että **rahaston tarjoamat mahdollisuudet**

saadaan hyödynnettyä täysimääräisesti. Tätä varten komissio aikoo arvioida nykyiset ESR-toimenpiteet määritelläkseen sen jälkeen yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tärkeimmät tavoitteet ja politiikkatoimet, joihin ESR-tukea olisi kohdennettava pikaisesti. Tämä toteutetaan ESR-raportoinnin ja Eurooppa 2020 -strategiaan liittyvän monenvälisen valvonnan kautta. Tiedotusta on myös lisättävä, jotta nuoret osaisivat käyttää ESR:n tarjoamat mahdollisuudet hyödykseen mahdollisimman hyvin.

Komissio aikoo tutkia yhdessä jäsenvaltioiden ja alueiden kanssa, miten nuorten työllistyvyyttä, koulutusmahdollisuuksia ja korkea-asteen koulutusinfrastruktuuria voitaisiin parhaiten tukea muilla rakenne- ja koheesiovaroilla, erityisesti Euroopan aluekehitysrahastosta. Lisäksi on tarkoitus tehostaa Progress-ohjelman ja uuden eurooppalaisen mikrorahoitusjärjestelyn hyödyntämistä. Myös kansallista ja alueellista rahoitusta tarvitaan lisää.

Komissio selvittää parhaillaan, olisiko jäsenvaltioiden ohjelmien täydennykseksi luotava yhteistyössä Euroopan investointipankin kanssa EU-tason **opintolainajärjestely**. Nuorten mahdollisuuksia opintolainan saantiin voitaisiin laajentaa ja näin lisätä koulutusalan liikkuvuutta rajojen yli. Opiskelijoilla voisi olla mahdollisuus suorittaa koko opinto-ohjelma ulkomailla. Olisi varmistettava, että järjestely täydentää EU:n nykyisiä koulutusohjelmia. Asiasta laaditaan parhaillaan selvitystä, jonka tulosten odotetaan olevan käytettävissä vuonna 2011.

Komissio ilmoitti tuoreessa Euroopan digitaalistrategiaa koskevassa tiedonannossaan³⁸ tekevänsä ehdotukset toimenpiteistä, joiden avulla EU:n tutkimusrahoitusta olisi saatavilla tieto- ja viestintätekniikkaa koskevaan tutkimukseen ”nopeasti ja kevyesti”, mikä lisäisi pk-yritysten ja nuorten tutkijoiden kiinnostusta siihen.

Tarkoitus on suorittaa koordinoitusti **nykyisiä koulutusohjelmia koskeva tarkastelu** Nuoret liikkeellä -strategiaa tukevan **yhtenäisen toimintamallin** kehittämiseksi vuoden 2013 jälkeistä rahoituskehystä varten. Tavoitteena on **tukea nykyistä laajempia oppimis- ja liikkuvuusmahdollisuuksia** kaikkien Euroopan nuorten osalta sekä **tukea koulutusjärjestelmien uudistamista ja nuorisoalan kehittämistä** maiden välisin ja kansainvälisin verkostoin. Tähän sisältyisi koulutusalan kumppanuuksia, valmiuksien kehittämistoimia, kansainvälistä poliittista vuoropuhelua ja Euroopan markkinoimista vetovoimaisena opiskelu- ja tutkimuspaikkana.

Komissio käynnistää syyskuussa 2010 **julkisen kuulemisen**, jotta kaikki osapuolet voisivat ilmaista näkemyksensä tulevista koulutusohjelmista. Se esittää ehdotukset vuonna 2011.

Seuraavalla ohjelmakaudella **ESR-tuki** olisi kytkettävä yhä tiiviimmin yhdennettyjen suuntaviivojen poliittisiin prioriteetteihin ja Eurooppa 2020 -strategian mukaisiin EU:n ja kansallisen tason työllisyys- ja koulutustavoitteisiin.

Uudet avaintoimet:

- Asian kasvava merkitys huomioon ottaen komissio ja jäsenvaltiot tarkastelevat Euroopan sosiaalirahaston toimia ja tekevät **ehdotuksen siitä, kuinka voitaisiin lisätä tietoa ESR:n tarjoamista mahdollisuuksista ja hyödyntää ne mahdollisimman laajasti** nuorten hyväksi.

³⁸ KOM(2010) 245.

- **Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ESR-tuki kohdennetaan nopeasti** nuorten hyväksi ja Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio määrittelee hyvät käytänteet varojen käyttämiseksi tehokkaasti nuorten työllistymismahdollisuuksien lisäämiseen ja kannustaa soveltamaan niitä laajemmin jäsenvaltioiden ohjelmissa.
- **Toteutetaan kaikkien oppimiseen liittyvää liikkuvuutta ja koulutusta merkittävästi edistävien EU-ohjelmien tarkastelu** mukaan luettuna syyskuussa 2010 käynnistettävä sidosryhmien kuuleminen ja tehdään vuonna 2011 ehdotukset uutta rahoituskehystä varten.
- **Selvitetään mahdollisuudet perustaa** yhteistyössä Euroopan investointipankkiryhmän ja muiden rahoituslaitosten kanssa jäsenvaltioiden ohjelmia täydentävä **EU-tason opintolainajärjestely** tehostamaan maiden välistä opiskelijaliikkuvuutta ja parantamaan nuorten mahdollisuuksia korkea-asteen koulutukseen. Toteutettavuustutkimuksen tulosten odotetaan olevan käytettävissä vuonna 2011.

7. SEURANTA- JA RAPORTOINTIJÄRJESTELYT

Komission ja jäsenvaltioiden olisi tehtävä yhteistyötä Nuoret liikkeellä -jatkotoimien osalta Eurooppa 2020 -strategiaa, eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiaan puitteisiin (ET 2020) liittyviä järjestelyjä, Euroopan työllisyysstrategiaa sekä EU:n nuorisostrategiaa³⁹ koskevien jatkotoimien yhteydessä. Uudet **yhdennetyt suuntaviivat**, erityisesti työllisyysuuntaviivat, ovat kehyksenä koordinoituille politiikkatoimille, joista useimmat kuuluvat jäsenvaltioiden vastuualueeseen. Komissio aikoo tukea jäsenvaltioita toimien suunnittelussa ja toteutuksessa **rahoituksella** ja **avoimilla koordinoitavilla**, muun muassa **keskinäisen oppimisen** ja **vertaisarviointien** muodossa kansallisten hallitusten, alueellisten ja paikallisten päätöksentekijöiden sekä muiden sidosryhmien ja käytännön ammattilaisten kanssa sekä seuraamalla säännöllisesti ESR-ohjelmia ja tekemällä niiden osalta yhteistyötä.

Tässä tiedonannossa esitellyt toimet **tarkastellaan uudelleen ja ajantasaistetaan** ajan myötä vuoteen 2020 asti.

8. TIEDOTUSKAMPANJA

Komissio aikoo käynnistää vuonna 2010 **tiedotuskampanjan** tukeakseen Nuoret liikkeellä -aloitetta tulevan vuosikymmenen aikana. Kampanjaan sisältyy vuonna 2011 toteutettava erityinen **nuorten työllistymiseen liittyvä tiedostamista ja mobilisoitumista edistävä toimi**, joka kohdennetaan jäsenvaltioiden nuorille kansalaisille ja työmarkkinoiden sidosryhmille ja jonka tavoitteena on keskittää kansalliset ja EU-tason toimet kasvavan nuorisotyöttömyyden torjumiseen ja rohkaista nuoria tarttumaan mahdollisuuksiin. Kampanjassa ovat aktiivisesti mukana kansalliset ja alueelliset viranomaiset, yritysmaailma ja erityisesti pk-yritykset sekä muut keskeiset sidosryhmät.

9. PÄÄTELMÄT

Eurooppa 2020 -strategian Nuoret liikkeellä -lippulaiva-aloite sijoittaa nuoret EU:n toimintaohjelman keskiöön luotaessa taloutta, joka rakentuu tiedon, tutkimuksen ja innovoinnin, työmarkkinoiden tarpeita vastaavan korkean koulutus- ja osaamistason, mukautumiskyvyn ja luovuuden, osallistavien työmarkkinoiden ja aktiivisen yhteiskuntaan

³⁹ KOM(2009) 200.

osallistumisen muodostamalle perustalle. Kaikki edellä mainitut ovat keskeisiä osatekijöitä Euroopan tulevan hyvinvoinnin kannalta. Jäsenvaltioiden ja, jos on aiheellista, myös ehdokasmaiden kansallisilla ja alueellisilla toimilla sekä EU:n toimilla on kiireesti tartuttava tässä tiedonannossa kuvattuihin nuoria koskeviin haasteisiin ja varmistettava, että sekä koulutusjärjestelmät että työmarkkinarakenteet on varustettu talouden elpymiseen ja elpymisen jälkeiseen aikaan. Koska haasteet ovat luonteeltaan globaaleja, EU:n olisi lisättävä vuoropuhelua, vaihtoa ja yhteistyötä ulkopuolisten kumppaniensa kanssa. Muiden Euroopan toimielinten tuki ja kaikkien sidosryhmien aktiivinen osallistuminen on tärkeää, jotta aloitteesta tulisi menestys.